

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak :

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt negyedévre 1 frtEgyes számára 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer : Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos :

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó : Papp György, Gyulafehérvár

Szerkesztőség és kiadóhivatal : Püsp. Lyc. nyomda

Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Március 15.

Alig volt idáig tavaszunk, másutt bujdosott a verőfény; de mintha a természet is megbecsülne magát a szívek tavaszának, márczius 15-nek be-köszöntésére. Jobbra fordult immár az idő. Poli-tikában és az életben egyaránt. Jóleső érzéssel beszélhetünk most tehát egy más, régi tavaszról.

Furcsa tavasz volt az. Édesebb, mámorítóbb, illatban s dalban gazdagabb, mint más kikelet. Akkor is meghalt a hóvirág, de amint fehér ha-rangfeje haldokolva aláhanyatlott, mintha a feltá-madást hirdette volna illata. Akkor is megszüle-tett az ibolya, de szirmán piros harmat ringott, vérharmat. Kék ibolyán hajnalbibor, jövődő dia-dalok jóslata. Akkor is végigborzadt a földön a kikelet képe, a tavaszi verőfény első csókjának, ennek az ébresztő, életet támasztó csóknak min-den gyönyöre; de mintha akkor földindulásnak érezte volna ezt az életet a hatalom. Furcsa tavasz volt az nagyon: bilincsoldó, szabadságfakasztó ki-kelet. Anyaszülte üstökös csillagok száguldtak végig a világon s dalló oroszlánok és harcziás fülemilék ostromolták zengő szavukkal a szíveket. És lángra gyulladt minden lélek, és minden karnak kard lett a folytatása. És a lángoló lelkek szabadságot kívántak, és a nép jogáért vívtak véres viadalt

a kardos karok. Ilyen furcsa volt az a tavasz, ez a legendás népkikelet . . .

Mert eddig a tavaszig nem volt mindig sza-badsága a magyarnak. Egyszer-egyszer volt azelőtt is — amikor ajándékol adták. De aki adta, az vissza is követelte csakhamar. Azon a tavaszon aztán kimondta a nemzet, hogy ezentul a hata-lomnak a jog lesz a forrása, a jognak célja pedig a szabadság. Felbőszültek ezen a poroszlók és kétségbeesetten nézték a kiürült tömlőczőkben ma-radt bilincseket. De a felszabadult nép kaczagta haragjukat s régi békőiből fegyvert kovácsolt új jogának, friss szabadságának védelmére. Hát persze hogy forradalom volt ez; miért átallnók kimon-dani? Ezer tavasz hirdette a magyar nemzetnek ezt a forradalmat, a serkenet forradalmát azsib-badás ellen, az élet forradalmát az enyészet ellen. S ezer év multán valahára megértette ez a nép a nagy tanítást: hogy a forradalom a népek ta-vasza, miként a tavasz a természet forradalma . . .

Mikor a könyvnyomtató gépnek eszébe jutott, hogy v a s-ból készült, mikor a betűnek eszébe jutott, hogy ólom az anyaga: akkor született meg a magyar szabadság. A sajtógép vasa szétszakította a szolgaság vaslánczát; s a betűk olma megállí-

totta röptükben a zsarnokság fegyveréből kilőtt ólomgolyókat. A szabaddá lett gondolat valósággá váltott minden kigondolható szabadságot. Az urak és jobbágyok nemzetéből így lett polgárnemzetté a magyar. Polgárnemzetté, amelyben az előjog meghódolt a jognak s a régi alázat azzá emelkedett, mivé a régi döllyf szelidült: büszkeséggé. A szabaddá lett iga csinálta meg ezt a dicső, ezt a nagy forradalmat. Jöhetett aztán a passzió véres útja, amely itt is egy Golgothára vezetett. Az ige szétrepesztette sziklasíkját és glóriásan feltá-madott. Ó szent tavasz, a szabadságnak, melyet hiába feszítettek keresztre, te voltál a kará-csonya . . .

Fonjatok örökzöld koszorút a nagy tavasz emlékének s a kegyelet állította oltárt hínstétek teli illatos virággal. És forduljatok tiszta szívvel ez oltár elé, mert az istenségnek, akit magasztal, Szabadság a neve. Boruljatok le az ő tündöklő dicsősége előtt, a hazafiság zsolozsmáiban magasz-taljátok az ő hatalmát s mutassátok be neki lel-keitek áhítatát áldozatul. Lám a természet is mintha istentiszteletet tartana az ő ünneplésére: az ég-nek kék dómja a templom, a nap az oltárláng benne, s minden tömjénél illatosabban száll föl-

T Á R C S A

Márczius 15-én.

Tündöklő fény villant föl a homályból,
S a nemzet mély álmából fölriadt;
Fölkelté a szabadság hajnalának
Első sugára a halottakat.

Hiszen halott volt, tetszhalott a nemzet,
S számára kész a sir, megásva már,
Oh, hisz siettek véle ellenink, mint
Tetem körül a temetőbogár.

De im, a kit már elhantolni véltek,
Lerázta fojtva békózó nyögét,
S a szabadult hős vilámló haragja
Orvtámadóit porként üzi szét.

És összegyűlt a zsarnokok tanácsa,
Hamar megáll a bösz bárározat:
„Hadd vesszen el, mi még magyar!” s megindít
Hőhérszerepre elnyomó hadat.

S szól harczi kúrt: a zászlók bontakoznak:
Zugnak, tiporva, gyilkoló csaták!
S hány ifjú bajnok hős szívéen fakad ki
Az életöltő, forró vérvirág!

„Előre csak szabadságért, hazáért!”
S előre ront a gyermek, férfi, agg;
Meg nem rettentí, bár, halálra kelve,
A szent ügyért százanként hulljanak!

E küzdés ötven éve, hogy lezajlott!
Emlékét őrzi honfikegyelet;
S dicső ragyog a hon történelmének
E vérrel írott lapjai felett.

De nem elég hogy áhitattal nézünk
E multa vissza s feldobog szívünk;
A jelen megkívánja tetteinket;
E szép honért most is kell küzdenünk!

Multon merengni, régi dicsőségről,
És tétlenül csak nézni a jelent:
Erőtlen aggnak gyöngye kiváltsága,
De az ifjúnak satnyulást jelent.

Föl honfiak, nem alvó küzdelemre!
Küzdésünk árán int hazánkra fény!
S független és szabad legyen e nemzet,
A míg csak nemzet él e föld színén!

Kornélius.

Egy szekér porond.

A családi nevelés köréből.

Ha a kisdedovóda udvarán egy halom tiszta porondot, egy kis rakás forgácsot, fácskát, tégladarabkákat, virág-ágyat, lombos bokrokat és zöld gyeppel belepített tért látsz a játszó udvaron: következtetheted, hogy itt a kicsinyek a lehető leghasznosabban és legkedvesebben foglalkoz-nak és mulatoznak, a mikor az időjárás kedvező. De ha mindezekből semmi sincs, vagy talán épen korlát-és mászórudakat s más eféle gimnásztikai eszközöket látsz felállítva: csaknem bizonyossággal felteheted, hogy itt a kicsinyek unatkoznak, mert itt őket nem gyerme-kiesen foglalkoztatják, mint a hogy a természetük meg-kíváná.

Igaz, hogy a porondban és a poronddal játszás

közben a gyermek ruhája és keze könnyen összepisz-kolódik, s ebből a tekintetből nem is ajánlatos az, kivált az egészen kisdedeknek, a kik még nem tudnak szabadon ide s tova szaladgálni. De ha megfi-gyeljük, hogy a nagyobbcskák — a 4, 5, 6 évesek — milyen nagy gyönyörűséggel foglalkoznak a nem egé-szen száraz porondhalomban — ásnak benne kútat, bá-nyát, pinezét; alkotnak hegyet, várat, kertet; szurdal-nak bele falombocskákat, fűvet, virágokat; bekerítik gondosan összekereségtől vessző-lécecskéekkel, építenk bele tégladarabkákból házat, tornyot, stb., s ha meg-gondoljuk továbbá, hogy a porondból mennyiféle tárgy alakját utánozzák, hogy izlésüket és képzelő tehetsé-güket ez által jó korán fejlesztik, gazdagítják; találé-konyaságukat gyakorolják; tanulgatnak segíni magukon és nem mindent készen várni: ezt megfigyelve, s azt elgondolva, el kell ismernünk, hogy egy szekér porond megbecsülhetetlen képző eszköze a kisdedeknek.

Jean Paul a tiszta porondot a kis gyermekek uni-verzális játékeszközéül ajánlja, mert azt, mint magában a'aktalan halmazt használhatják a kisdedek építésre, mérésre, töltögetésre, rajzlatáinak stb. Ezért ovódák és családok ne tiltsák el a kisdedeket e mivelő és képző játékeszköztől!

Egy telken lakott két család; a téres udvar közös volt. Az egyik anya, a ki különben igen gondos és ag-gódó öre és gyámja volt gyermekeinek, soba sem en-gedte le az udvarra kisdedeit magukra, nehogy ruhájuk-at, kezüket összepiszkolják a nagy halom porondban, a melyet a másik anya gyermekei számára az udvarra hozatott. Ennek boldog gyermekei napestig játszhattak a poronddal, ha az idő arra való volt. A cselédnek minden este szépen össze kellett sepnie a szétült porondhalmazt, úgy, hogy a gyermekeknek minden réggel úgy tűnt fel az, mint valami új dolog, s ezért min-dig újult kedvvel, s újult erővel fogtak megint a mun-

